SVOBODA СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY — УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

Пам'ятаймо про Україну!

VOL. CII № 118. JERSEY CITY and NEW YORK, FRIDAY, JUNE 23, 1995. CENTS 50 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК П'ЯТНИЦЯ, 23-го ЧЕРВНЯ 1995. Ч. 118. РІК CII

Фонд Україна-ЗСА здобув допомогу на проєкт

Вашінгтон, 20-го червня. — Благодійні Фонди ім. П'ю нагородили Фонд Україна-ЗСА 200,000-доляровим грентом, який уможливить дворічний проєкт розвитку самоврядування в молодій демократичній Україні.

Благодійні Фонди ім. П'ю, які представляють крайову та міжнародну філантропію, підтримують некомерційні зусилля в ділянках культури, навчання, довкілля, здоров'я, політики й релігії. Це перший спільний проєкт Фонду Україна-ЗСА та Благодійних Фондів ім. П'ю.

Після постання незалежної української держави на її уряд лягає щораз більша відповідальність українським урядовцям, які в минулому діяли у централізованій системі, сьогодні дуже тяжко відогравати активну ролю в самоврядуванні, якого вимагає більш демократична система.

Розвиток сильних демократичних місцевих установ є для України самозрозумілим, логічним кроком. Демократія довго не втримається без сильної підстави на нижчих урядових рівнях — вважає Надія Комарницька-МекКоннел, Президент Фонду Україна-ЗСА. Оскільки вирішення багатьох критичних питань відбуватиметься на місцевому рівні, ми хочемо помогти саме тим людям, які будуть розв'язувати ті питання".

Проєкт сприяння самоврядування підпирає ще одну недавно встановлену програму Фонду під назвою „Влада закону", яка має помогти громадським організаціям стати впливовими учасниками в творенні суспільної політики. Оба проєкти стараються втягнути більше українців, поза центральними установами в суспільне життя.

Фонд Україна-ЗСА плянує спонзорувати серію семінарів для місцевих урядовців у чотирьох містах України, які віддзеркалюють різні обставини в сучасній Україні. Між ними може будуть Тернопіль, Івано-Франківське, Одеса, Чернівці або Харків. Учасниками семінарів переважно будуть практикуючі урядовці, наприклад члени новоствореної Асоціяції мерів України, котрі щоденно працюють в місцевих урядах. Вони зможуть скористати зі знання західних експертів у ділянці самоврядування, як і балтійських урядовців, які вже мають певні досвіди демократичного самоврядування.

„У рамках проєкту Фонду Україна-ЗСА ми стараємося бути чутливими до потреб українців, і не вимагаємо, щоб вони сліпо наслідували американський модель. Перше наше завдання — з'ясувати, що місцеві урядовці в Україні уважають найбільш критичним питанням — чи це фінанси, чи спосіб оцінення програм, чи приватизація. Будуть симпозіюми зорганізовані, щоб спрямувати дискусії на ці питання", — сказав Іван Кунь, адміністратор фінансів Фонду Україна-ЗСА, який закінчив магістерські студії зі самоврядування і має досвід в праці для місцевого уряду стейту Масачусетс.

Інститут Демократії ім. Пилипа Орлика творить центр, з якого можна буде набути додаткові інформації. Цей центр випускатиме переклади відповідних неукраїнських текстів. У центрі також буде зосереджена база даних так званих менторів, яка дасть українським урядовцям змогу нав'язати особисті контакти зі західніми урядовцями на подібних посадах.

Допомога з боку благодійних Фондів ім. П'ю частинно залежить від спроможности Фонду Україна-ЗСА здобути додаткову фінансову підтримку в другому році діяльности гренту. Тому Фонд з Вашінгтону шукатиме додаткових партнерів, щоб забезпечити успіх цього нового зусилля.

Фонд Україна-ЗСА — некомерційна, недержавна організація, її метою є сприяння демократичним процесам і ринковій економіці в Україні. За дальшими інформаціями звертайтеся до U.S.-Ukraine Foundation,1511 K Street, Suite 1100, Washington, DC 20005 (Tel.: 202-347-4264, Fax: 202-347-4267.

„ВЕЛИКА СІМКА" НЕ ЗАЦІКАВЛЕНА БЕЗПЕКОЮ ЧАЕС

Київ. — Керівник Чорнобильської атомно-електричної станції Сергій Парашин може й правильно стверджує у своєму телефонічному інтерв'ю, що Захід не зацікавлений можливою загрозою ЧАЕС. Таку вістку з Києва подало пресове агентство Ройтерс, ще у понеділок, 20-го червня. Свої підсумки він зробив на базі рішень „великої сімки" на їхньому засіданні минулого тижня у Галіфаксі в Канаді. Неспроможність цих індустріяльних країн надати Україні фінансову допомогу для того, щоб безпечно закрити ЧАЕС, вказує на можливу правильність його твердження.

С. Парашин сказав, що плян України стосовно закриття ЧАЕС не можна здійснити без фінансування. Коли ж його немає, тоді ми мусимо повільніше іти з модернізацією чорнобильських реакторів і рівночасно продовжувати функціонувати та продукувати електрику, яку можна б продавати. „Велика сімка" не спромоглася надати для цієї справи Україні більше фондів, але натомість заохочувала міжнародні фінансові установи запропонувати Україні більше допомоги, щоб Україна могла здійснити закриття ЧАЕС до 2000 року. Щоб закрити два реактори та збудувати їм у заміну нові, буде коштувати майже 4 біл. дол. Офіційні чинники України постійно твердять, що Україна такого видатку сама подолати неспроможна, але з допомогою інших 18 держав, кожна по 200 міл. дол., це було б можливим до здійснення.

С. Парашин зазначує, що уряди мусять зробити рішення, і ніяк не хоче повірити в те, що такі багаті країни, як ЗСА і Німеччина, не можуть спромогтись по 200 міл. дол.

Інж. М. Корчинський очолював міжнародну конференцію

Піттсбург. — Наукова конференція „Мікролегування-95", яка відбулась з рамени Товариства Заліза і Сталі (T.S.S) у Піттсбурському Університеті 11-го–14-го червня ц. р., викликала зацікавлення у всьому світі. Поміж двома сотнями учасників, здебільше металургів та матеріялознавців, половина репрезентувала 23 країни чотирьох континентів.

Інж. М. Корчинський

Конференцію очолив, як голова Організаційного Комітету, інж. Михайло Корчинський. У програмі запрошені спеціялісти із 15-ти країн виголосили 31 доповідь. Тематика рефератів була підібрана так, щоб охопити найголовніші питання теорії, технології та застосування мікролегованих сталей. Всі праці були заздалегідь опубліковані в окремому збірнику.

Піттсбурзька конференція була наче ювілейною, бо з черги була 20-ою, а перша відбулась — також за ініціятивою інж. М. Корчинського — в 1975 році у Вашінгтоні. Збірник праць „Мікролегування-75" ще й досі вважається підставовим довідником для цієї групи інженерних матеріялів. Зацікавлення мікролегованими сталями пояснюється тим, що вони дуже економні і дають за малу ціну високоякісні прикмети. Хоч у цих сталях кількість легуючих елементів дуже мала (мікролегування), та проте вони мають підвищену міцність та інші цінні прикмети завдяки унікальній мікроструктурі. Цю мікроструктуру одержується в процесі вальцювання, який заступає коштовний термічний обробіток.

За словами одного з сеньйорів американської металюргії, проф. Морріс Когена із MIT, мікролеговані сталі поєднують науку і технологію в одну суцільну систему продукування високоякісних продуктів найменшим коштом. Цим вони сприяють розвиткові народного господарства.

У своїй вступній доповіді інж. М. Корчинський з'ясував визначення конференції 1975 року. Вона стала стимулом для широкого застосування мікролегованих сталей, особливо для зменшення ваги автомобілів. Опісля прелегент підсумував наукові і технічні досягнення останніх двох десятиріч в ділянці вдосконалення цих сталей, та висловив ряд прогноз на майбутнє.

Багатонаціональний склад учасників конференції створив добру нагоду для обміну думками та поглиблення міжнародної співпраці. Присутні зійшлися на думці скликати подібну конференцію у 2000 році.

У зв'язку з аварією каналізаційної системи „Свобода" із датою 21-го червня появилася із запіз-

Верховна Рада консультується з американськими економістами

Київ (УНІАР). — Тут у вівторок, 20-го червня, депутати Верховної Ради України зустрілися з делегацією Міжнародного інституту Шіллера, очолюваною директором інституту, американським економістом Ліндоном Лярушем. Делегація прибула в Україну на запрошення постійної Комісії Верховної Ради з питань економічної політики і управління народним господарством. Інститут Шіллера розробляє теорії економічних реформ і його фахівці можуть дати цінні поради для становлення економіки України.

За словами Ліндона Ляруша, валютно-фінансова система у світі переживає кризу і через один-два роки вона розвалиться. Погляди директора інституту не збігаються з офіційною доктриною Міжнародного валютного фонду. На думку Ляруша, ніщо не врятує валютно-фінансову систему, зокрема Міжнародний валютний фонд (МВФ). Це питання обговорювалося і на закритому засіданні керівників-держав "великої сімки" у Галіфаксі, сказав американський економіст. Під час зустрічі з президентом ЗСА Биллом Клінтоном новий президент Франції Жак Ширак назвав МВФ "фінансовим СНІ-Дом".

Щодо економічної ситуації в Україні, Л. Ляруш зазначив, що Україна страждає від політики, орієнтованої на МВФ. "Над вами висить молот МВФ, який може опуститися в будь-який момент. МВФ повинен або зняти свої умови, або послабити свій тиск, щоб дати Україні вирішити свої фінансові проблеми",— сказав американський економіст, додавши, що головними пунктами економічної політики України, як і будь-якої держави, є суверенітет і національна економіка, та її захист. Ліндон вважає, що економічна політика, спрямована на лібералізацію цін і на суцільну приватизацію, яку зараз проводить Уряд України, виходу з кризи не дасть.

Відбулися також зустрічі делегації Міжнародного інституту Шіллера з прем'єр-міністром України Євгеном Марчуком і секретарем Ради Національної безпеки Володимиром Горбулиним. Делегація відвідала Київський Державний Економічний Університет та Інститут Економіки України.

НА „ТРИЗУБІВЦІ" ВІДБУДЕТЬСЯ ФЕСТИВАЛЬ НЕЗАЛЕЖНОСТИ

Горшам, Па. (М. Б-ей). — Тут в неділю, 27-го серпня цього року, на спортовому комплексі „Тризубівка" в рамках відзначування четвертої річниці незалежности України відбудеться Фестиваль незалежности з різноманітною програмою.

Дохід з імпрези призначений на олімпійський фонд українських спортовців в Атланта, Джорджія.

ПАРЛЯМЕНТ РОСІЇ ВИСЛОВИВ НЕДОВІР'Я УРЯДОВІ

Москва. — Депутати російської Державної думи проголосували за недовір'я до уряду прем'єр-міністра Віктора Черномирдіна.

За резигнацію висловився 241 депутат, 72 підтримали уряд, а 20 втрималося від голосування. Для проголосування вотуму недовір'я потрібно було 226 голосів.

Крім того, деякі депутати пропонували не вимагати суцільної резигнації уряду, а тільки позбавити постів міністра оборони Павла Грачова, міністра внутрішніх справ Віктора Єріна і директора Федеральної служби безпеки Сергєя Стєпашіна. Ця пропозиція залишилася поза увагою Думи.

Однак російські і західні спостерігачі передбачають, що президент Борис Єльцин, скоріше за все, проігнорує рішення Думи і не згодиться з резигнацією уряду. Сергєй Мєдвєдєв, пресовий секретар Б. Єльцина, сказав у розмові з журналістами, що „президент не має підстав не довіряти урядові". Нова російська конституція надає президентові право або проголосити резигнацію уряду, або відкинути прийняте Думою рішення.

Коментуючи цю подію, прем'єр В. Черномирдін сказав на пресовій конференції: „Уряд продовжуватиме свою працю, не дивлячись на висліди голосування в Державній думі. Я готовий відійти, якщо хтось мені доведе, що може працювати краще".

Б. Черномирдін повідомив, що президент Б. Єльцин в найближчі дні виступить на засіданні уряду і висловить своє наставлення до депутатської резолюції.

Закладники-добровольці повернулись в Росію

Ведено, Чечня. — Чеченські десантники, котрі впродовж п'ятьох днів були панами ситуації в російському місті Будьонновськ, де захопили лікарню з понад двома тисячами закладників і двічі відбили наступ спеціяльних російських військових відділів, прибувши на батьківщину у вівторок, 20-го червня, відпустили без будь-яких проблем всіх російських закладників-добровольців, що взяли зі собою з Будьоновська для своєї безпеки.

Російські військові чинники заявили, що кавалькада з чеченськими десантниками та їхніми закладниками-добровольцями під час поворотної дороги завжди була під їхньою охороною, і не тільки для того, щоб їх охороняти, але також щоб стежити за їхньою мандрівкою, бо російське військове керівництво не має наміру безкарно відпустити чеченців. Тим часом на переговорах у Грозному чеченські повстанці та представники російсь-

(Закінчення на стор. 4)

В Україні

(з інформацій УНІАР)

КИЇВ.— Під час "круглого столу" в Інституті Світової економіки та міжнародних відносин заступник директора Інституту Олег Соскін зазначив, що податкова система для будь-якої держави є вкрай важливим фактором. А в Україні сьогодні большевицькі апологети формують систему, за якої державна влада та державні інституції є ворогами підприємництва і приватної власности. Податкова система розрахована тільки на те, щоб не дати змоги працювати, вважає Соскін. Участь у "круглому столі" взяли й представники деяких політичних партій, наприклад, УРП і Руху. Отже, це питання хвилює не лише економістів, а й політиків, які прагнуть швидше стабілізувати українську економіку.

КИЇВ.— Тут у Палаці "Україна" відбувся благодійний концерт популярних естрадних співаків Італії. Гроші від цього концерту підуть на закупку лікарських препаратів та дитячого харчування для київських лікарень і дитячого будинку "Берізка". Під час пресової конференції італійські артисти розповіли про свою діяльність. Зокрема, Рікардо Фоллі є членом асоціяції "Допомога дітям, які страждають", щороку бере участь у 10-ох благодійних спортових змаганнях. В Україні він уже не вперше і висловив задоволення, що вона стала незалежною. Амбасадор Італії в Україні Вітторіо Сурдо висловив надію, що такі концерти прокладуть міст дружби між Україною та Італією, допоможуть українцям краще пізнати італійський народ і культуру.

КИЇВ. — В Літературно-меморіяльному музеї-квартирі Павла Тичини відкрилася виставка пейзажів "Мальовнича Україна" відомого українського художника Івана Марчука. Це вже 40-ва виставка відомого маляра, що проходить в Україні. За 15 років творчости І. Марчук написав близько 400 праць, присвячених Україні, краєві, де він народився і виріс. Хоч обставини змусили виїхати за кордон, але душа його завжди була в Україні. Він жив за законами духа і творив, зображуючи красу рідного краю і творі його вчать сучасників любити Україну.

КИЇВ.— Сюди прибули росіяни Міхаїл Черепанов та Болеслав Стенінг для зустрічі з колишніми українськими в'язнями сумління. Вони прагнуть створити музей-концтабір, з точністю відновивши у селищі Кучіно, Пермської області 36-ий табір смерти, спроєктований колись одним з Ленінградських інститутів спеціяльно для "особливо небезпечних державних злочинців". В цьому концтаборі особливо суворого режиму загинув український поет Василь Стус і там відбувала покарання тисячі українців. Російські гості зустрілися з Левком Лук'яненком, Михайлом Горинем,Євгеном Сверстюком, Василем Овсієнком, Євгеном Пронюком і ретельно записували їхні спогади. Відкриття музею в Кучіно плянується на вересень цього року.

На Союзівці урочисто відзначили День Батька

Союзівка (Г. Колесса). — Уже в 11-ий раз тут проводяться святкування Дня Батька, адже Український Народний Союз називають Батьком-Союзом. Ця алегорія є дуже символічною, бо батько — це голова родини, який дбає про її добробут, збереження традицій, про освіту своїх дітей, про те, як вони репрезентуватимуться у світі. Усе вищесказане можна віднести і до УНСоюзу, який, як найбільша українська братська забезпеченева організація, ось уже 102-ий рік по-батьківськи віддано дбає про своїх членів та допомагає Україні. Як батько, він об'єднує в одну родину цілу українську громаду Північно-Американського континенту, підтримуючи в ній українство, видаючи газети, які розходяться по цілому світі; як батько, матеріяльно допомагає студентам в одержанні освіти, організує курси англійської мови по Україні, висилаючи вчителів із ЗСА, підтримує культурне життя.

Промовляє предсідник УНСоюзу Уляна Дячук.

Відзначення Дня Батька на оселі УНСоюзу відбулося у неділю, 18-го червня, і пройшло дуже успішно. Після Божественних Літургій у дицією відбувся пополудневий концерт. Із привітальним словом до присутніх звернулася предсідник УНСоюзу Уляна Дячук. Промовець підкреслила, що присутність батька в родині є суттєво важливою: „Батько в українській родині завжди втішався великою пошаною, авторитетом і любов'ю, — сказала промовець. — Хочеться вірити, що і надалі цей давний добрий звичай, на якому побудоване добро української родини, буде збережений." У. Дячук зазначила, що в Америці, а також і в важна проблема, адже багато людей, які добилися успіху в житті, завдячують його своєму батькові, бо це він своїм прикладом і впливом зумів їх здисциплінувати і унапрямити. „Українська громада і український народ будуть сильними тільки тоді, коли будуватимуться на сильній родині, бо родина є базою цілого суспільства", — завершила своє слово У. Дячук.

У концерті взяли участь: Український танцювальний ансамбль „Зорепад" із Вотервліту, Н. Й., під керівництвом Роми Прийми-Богачевської, та Вокально-інструментальний ансамбль з України „Львів'яни". Чепурні програмки, виготовлені координатором братської діяльности УНСоюзу, відповідальним за програму відзначення Андрієм Воробцем, містили інформації про концерт та його учасників.

До складу „Зорепаду" входять танцюристи віком від 6-ти до 21-го років. Було приємно бачити, з яким задоволенням і старанням танцюють чи то заавансовані учасники ансамблю, чи навіть наймолодші, для яких цей виступ був одним з пер-

У СВІТІ

У ЗВ'ЯЗКУ з подіями в Будьоннівську, депутатська фракція російської Державної думи під назвою „Общее дело", яку очолює Ірина Хакамада, закликала решту депутатів відмовитися від вимоги суцільної резигнації уряду Росії. На думку „Общего дела", ця вимога може бути спрямована проти прем'єра Віктора Черномирдіна, тим часом саме він виявився „єдиною людиною в уряді, здатною на рішучі дії в ім'я врятування мирних громадян". Водночас депутати згаданої фракції наполягають на негайній резигнації керівників так званих силових міністерств, передусім міністрів оборони і Служби безпеки, які великою мірою винні у чеченському кровопролитті.

У ВІВТОРОК, 20-го червня, троє озброєних злочинців застрілили в Тбілісі, грузинській столиці, віцепрезидента благодійного фонду „За демократію і відродження„ Соліко Габейшвілі, близького товариша голови Верховної ради Грузії Едуарда Шеварднадзе. Представник міністерства внутрішніх справ республіки Валіко Гогалашвілі сказав, що цей злочин є політичним вбивством і спрямований він проти Е. Шеварднадзе. С. Габейшвілі колись був одним із заступників Е. Шеварднадзе в ЦК Компартії Грузії. Очолюваний ним благодійний фонд надавав допомогу втікачам з Абхазії.

ВІДОМА НІМЕЦЬКА терористка Сілка Маєр-Вітт, член підпільної організації „Роте—Армефракціон", після п'яти років тюремного ув'язнення вийшла на волю. Підставою для амнестування стала її публічна відмова від ідеї „насильного повалення існуючої влади" і каяття у здійснених злочи-

В АМЕРИЦІ

У ВІВТОРОК, 20-ГО ЧЕРВНЯ, в Атлнті, Джа., де відбувається конвенція делегатів Південних Баптистів, до речі, найбільшого в Америці протестантського віровизнання, великою більшістю голосів схвалили „покаятись за расизм, бо ми винуваті, та прохати вибачення у всіх американців африканського походження". Це рішення викликало прихильні відгуки не тільки серед членів згаданого віровизнання, але також і в інших. Мова тут про невільництво американських негрів, що було широко практиковане серед християн-землевласників, зокрема у південних стейтах . Зроблено його також ,на думку багатьох, у відповідний час — святкування 150-річчя заснування цього віровизнання в ЗСА, яке зформувалося тоді в обороні невільництва.

У КВІТНІ 1994 РОКУ в нещасному випадку зістрілено два американські гелікоптери над Іраком, у яких загинуло 26 осіб. Гелікоптери помилково були зістрілені таки американськими військовими літаками, а жертвами стало 26 нівчому невинних осіб, серед яких було 15 американців, а також курди, англійці, французи і турки — всі члени міжнародної групи, що займалася охороною курдів і північному Іраку. За цей злочин було оскаржено шість старшин-пілотів, але тільки одного, 29-річного капітана Джіма Венга, поставлено перед військовий суд. У вівторок лава присяжних з 10-ох старшинлетунів визнала його невинним у занедбанні своїх обов'язків.

ПРОКУРАТУРА ВІДОМОЇ кримінальної розправи О.Джей Сімпсона у Лос Анджелесі заявила, що скорочує дальші

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, NJ 07302.

Svoboda: (201) 434-0237 UNA: (201) 451-2200

Бюро УНС у Вашінгтоні: (202) 347-UNAW; (202) 347-8631 (факс.)

Передплата на рік $55.00, на півроку-$32.00, на 3 місяці-$17.00.
Для членів УНСоюзу $30.00 річно. За кожну зміну адреси-$1.00.
Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

Second Class Postage paid at Jersey City, NJ

Чи захистить закон жінок України?

З Києва надійшло повідомлення, що Верховна Рада України незабаром розгляне питання про дискримінацію жінок з метою вироблення відповідних законів для заборони усіх форм дискримінації.

Для українських жінок це питання дуже актуальне, як і для жінок усіх країн на терені колишньої совєтської імперії. Вони пройшли безбожницьке виховання і з малих років їм за приклад ставили терористку Софію Перовську, котра в березні 1881 року керувала вбивством царя Олександра II. Революціонерки вибороли собі стільки прав, що їм довірили виконувати криваві "подвиги". Згодом комуністична влада надала жінкам необмежені права на папері. Насправді ж, вони дістали права на рівні з чоловіками виконувати важку і брудну працю, а якщо й чисту, то найменш оплачувану. Працювали на будівництві залізниць, будинків, розвантажували цеглу, стояли біля цегельних печей і завжди ними керували бриґадири-чоловіки. Народжувати і виховувати дітей було не тільки важко, але й непрестижно навіть тоді, коли багатодітних матерів почали нагороджувати медалею "Мати-героїня". Жінок, які виховували дітей і доглядали дім, вважали дармоїдками і така політика врешті привела до занепаду родин.

Подібна ситуація існує в Україні й сьогодні. Права в жінок нібито є, але вся турбота про дім і сім'ю часто лягає переважно на їхні плечі: і матеріяльне забезпечення сім'ї, і догляд за дітьми. Водночас зробити кар'єру їм дуже важко. В умовах безробіття жінки втрачають працю першими, оскільки керівникам підприємств вигідніше наймати чоловіків або бездітних жінок. Не мають змоги сучасні жінки і перебувати на утриманні чоловіків. Поперше, через малі заробітки останніх, а подруге, більшість чоловіків не хоче миритися з тим, що дружина нічого не заробляє. Отож, маючи від 1 до 3-ох дітей, жінки розриваються між працею і домівкою.

Зміни в економіці поставили жінок перед вибором: присвятити себе родині або бизнесові. Незаміжні жінки, які зацікавилися бизнесом, переважно сім'ю не заводять. А ті, які вже мають дітей, морально не готові зробити остаточний вибір. Роля домашньої господині їх не вабить. Молодь, надивившись закордонних телевізійні передач, обирає собі шлях легкого заробітку, працюючи, скажімо, фотомоделею. Більшість жінок мріють про кар'єру. Дітей народжується все менше, та й ті вимирають в наслідок чорнобильської катастрофи.

Жіночі організації, які діють в Україні, намагаються різними способами впливати на події в суспільстві та виборювати якісь права для себе, або для своїх дітей, як, наприклад, це робить Комітет солдатських матерів. Однак помітних успіхів покищо не видно.

Жінкам все більше подобається виконувати ролю чоловіків, оскільки вона легша. Перешкодою на цьому шляху є діти і те, що чоловіки із давнини звикли вважати жінок людьми меншовартісними. В сучасній Україні, як і в совєтські роки, мільйони жінок терплять жорстокі побиття з боку своїх чоловіків і правоохоронні органи нічим їм не допомагають і не втручаються аж доки не трапиться трагедія: чоловік уб'є дружину, або, доведена до відчаю дружина, захищаючи себе і дітей, вб'є чоловіка. Таких жінок суд ніколи не виправдовує і вони потрапляють до тюрми років на вісім. Натерпівшись від п'яниці-чоловіка, вона багато років проведе в тюрмі й довіку залишиться з ярликом "убивці". Зґвалтовані жінки також не викликають співчуття, а самі лише насмішки. Все це є наслідком комуністичної моралі і вседозволености владоможців типу Берії, які робили з жінками все, що їм заманеться, а коли ті виявляли непокору, то зникали безслідно.

За даними Міністерства статистики України, на кінець першого кварталу цього року серед безробітних 70 відсотків становили жінки, з них 40 відс. з вищою освітою. Отож ситуація для українських жінок дуже невтішна і закон про заборону усіх форм дискримінації жінок таки дуже потрібний.

Автори книжок і видавництва, які бажають, щоб про їхні книжкові видання були в щоденнику поміщені бібліографічні нотатки, вістки й огляди, повинні прислати до редакції „Свободи" разом з двома примірниками даного твору також і адресу, де таку публікацію можна набути, та її ціну.

Володимир Звіглянич

ЧОРНОМОРСЬКА ФЛЬОТА ТА КРИМСЬКІ ВУЗЛИ

Підписання Кучмою та Єльцином угоди між Російською Федерацією та Україною щодо Чорноморської фльоти, що відбулося 9-го червня у Сочі, викликало зливу коментарів як у західній, так і українській та російській пресі. Тон російським офіційним коментарям задав Єльцин, який заявив, що проблема Чорноморської фльоти „вирішена раз і назавжди. Сьогодні ми з Леонідом Даниловичем з участю глав урядів поставили на цьому питанні крапку". Неофіційна російська преса, яка ще вціліла після закриття опозиційних до Єльцина органів демократичного спрямування, таких як „Независимая газета", „Куранты", „Неделя", були поміркованішими та ближчими до Кучмівської точки зору, що хоча проблема розв'язана у принципі, над нею ще потрібно працювати. Український міністер закордонних справ Генадій Удовенко назвав зустріч у Сочі не менш як „епохальною". На думку міністра, яку він оголосив українським журналістам після приземлення на Бориспільському летовищі, ми ще не усвідомили ґрандіозности зробленого тут кроку. Цей факт, однак, не перешкоджає стверджувати, що ми зробили той головний крок, якого очікували наші народи і вся Европа. Удовенко вважає, що Україна на переговорах не поступилася своїми принципами, вони продовжуватимуться вже в більш довірчому пляні. Протилежну до Удовенка думку обстоюють ряд українських парляментаристів демократичного спрямування, які вважають (Степан Хмара) цю угоду зрадою українських інтересів і вимагають резиґнації Кучми.

Можна виділити декілька аспектів події, що сталася 9-го червня у Сочі. Перш за все, це оцінка тексту угоди та того, чи є там щось нове у порівнянні з попередніми угодами. Подруге, необхідно з'ясувати тактичні цілі та стратегічне значення угоди. Потретє, слід проаналізувати дану угоду у вузлі кримських проблем.

Текст угоди складається з одинадцяти статтей, більшість з яких зформульовані коротко і неясно. Власне нормативний характер мають сім статтей з одинадцяти, решта (стосовно майна ЧФ, використання сторонами об'єктів, що належать іншій стороні, про порядок співробітництва обох фльотів, про розроблення правового статусу перебування Чорноморської фльоти Росії на території України та здійснення взаєморозрахунків) відносяться до дії спеціяльних комісій, створення яких — справа майбутнього. А майбутнє, як відомо, особливо у російсько-українських стосунках, — це взагалі відкрите питання.

Що ж зафіксовано в угоді напевне? Стаття 1 констатує створення Чорноморської фльоти РФ і Військово-Морських Сил України, які базуються окремо. Де саме — у статті не сказано. Ця стаття не містить нічого нового, а лише підтверджує те, що вже було предметом переговорів обох сторін у Ялті (3-го серпня 1992) та Москві (17-го червня 1993). Стаття 2 говорить, що „основна база Чорноморської фльоти РФ з розміщенням в ній штабу ЧФ РФ знаходиться в м. Севастополі". Де розміщується фльота України та її штаб — знову невідомо. Якщо вона (фльота) повинна міститися „окремо" від російської (ст. 1), то це може бути, як інші пункти у Криму (Донузлав, Керч тощо), так й інше місце базування у Севастопільській бухті. Якщо Україна обере перший варіянт, то це буде рівнозначно безумовній віддачі Севастополя Росії, на чому так наполягали російські імперіял-шовіністи від Руцького до Жириновського. Якщо ж Україна стане на другий шлях (або сукупність обох), то сторони повернуться до вихідного моменту, який існував до початку переговорів. Очевидно, що Україна навмисне зформулювала дві наріжні статті неясно, щоб мати простір для маневру.

Стаття 3 підтверджує раніше досягнуту домовленість (Дагомис, 1992; Масандра, 1993) про поділ майна ЧФ у співвідношені 50 на 50. Стаття 4 констатує, що Росії передається 81.7 відс., Україні — 18.3 відс. кораблів ЧФ. Неясно, звідки брати ці відсотки — від загальної кількости кораблів, чи від 50 відсотків раніше поділеної фльоти. Можливо, все це або вже відомо, або буде відомо найближчим часом, однак текст угоди більш замовчує, ніж інформує, що аж ніяк не кореспондує з думкою про його „епохальність". Взагалі складається враження, що найбільш цікаві моменти з угоди взагалі виведені, або їх вирішення відкладено на майбутнє. Перш за все це кардинальне питання про юридичний статус ЧФ РФ на території України. Виявляється (ст. 10), що сторони лише продовжать переговори про розроблення правового статусу та умов перебування ЧФ РФ на території України. А в якому ж правовому статусі була російська фльота на момент підписання епохальної угоди? Очевидно, окупаційному, якщо такий можна віднести до правового.

З тексту угоди старанно вилучене саме слово „оренда". А воно є ключовим у продовженні переговорів стосовно правового статусу та умов перебування фльоти Росії на Україні. Слово „оренда" сором'язливо замінене на слово „взаєморозрахунки", що взагалі міняє всю концепцію перебування ЧФ РФ на Україні з огляду на суму зоборгованости Україні Росії. Так може виявитися, що не Росія буде винна Україні за проживання у чужій квартирі, а, навпаки, Україна ще муситиме доплачувати Росії. А стаття 9 про „порядок співробітництва" між обома фльотами з метою збереження стабільности в реґіоні Чорного моря взагалі нічого, крім усмішки викликати не може. Хто з ким буде співробітничати, той, хто матиме 81.7 відс. з тим, хто ледве спромігся виторгувати 18.3 відсотка?!

Виведення поза рамки Сочинської угоди найважливіших правових та майнових питань не може не позбавити думки про те, що готувалася вона в якійсь гарячці, поспіхом. Епохальні угоди є своєрідним резюме, підсумком попередніх домовленостей. Візьміть перегляньте хоча б угоди про обмеження стратегічних озброєнь між ЗСА та СССР. Там буквально обсмоктано кожну ракету. Сочинський же документ практично все переносить у майбутнє та перекладає на комісії. Усякому відомо, що найкращий засіб завалити справу, це створити відповідну комісію. Між тим з суто правової точки зору нічого особливо складного у проблемі ЧФ немає. Міжнародна договірна практика знає випадки багатьох договорів про перебування фльоти однієї держави на території іншої (скажімо, ЗСА на Філіппінах), у яких зазначено декілька дійсно важливих речей. Це про термін перебування (5 років, 25 чи навічно), суму орендної платні, засоби платні, положення про користування береговою інфраструктурою тощо, тобто нормальні ділові речі. Все це відсутнє у тексті Сочинської угоди, яка за визначенням мала б розв'язати стратегічні питання. Саме їх вона і не розв'язує. Більше того, вона не містить концептуальних рамок для праці численних комісій з часткових питань у майбутньому. Як ділити фльоту, як рахувати — все це невідомо, як і два роки тому.

Звідси випливає, що метою угоди було досягнення кількох тактичних завдань скоріше політичного та морально-психологічного ґатунку, ніж власне юридично-правового. З політичного боку обом президентам було необхідно продемонструвати активність і дієздатність на кримському напрямку. Кучмі необхідно якнайшвидше заманити Єльцина у Київ та підписати договір між обома державами для завершення свого протистояння з парляментом та для відвоювання симпатій електорату зі Сходу та Криму. Київ буде наполягати на липневій візиті Єльцина ще до „мертвого сезону" у серпні. Єльцинові потрібна була Сочинська угода як фактичний старт передвиборчої кампанії, в яку він входить як поборник „сильної" та „стабільної" Росії, охоронець та відновлювач історичних імперських традицій, втіленням яких був Севастопіль як база ЧФ РФ. Обом сторонам потрібно було зняти психологічний тиск з проблеми фльоти, який особливо підсилився після контроверсійної візити Сосковця до Києва, за яку його хотіли розіп'яти думські радикали у Москві, та після заяви Марчука 20-го квітня ц.р. у Москві. Тоді український віцепрем'єр заявив буквально таке: „Проблема Севастополя — це не примха українського керівництва, а законодавчий бар'єр, перейти через який не може ніхто", маючи на увазі, що йдеться про частину території України, як „ніколи не погодиться на те, щоб Севастопіль де-факто, а тим більше де-юре, був військовою базою Росії". Як бачимо, за півтора місяця все підтвердилося з точністю до навпаки.

З точки зору стратегічного значення для російсько-українських стосунків Сочинська угода є скоріше частиною проблеми, аніж вирішення. Вона залишає проблематичним головне питання — чи позбавиться Україна коли-небудь у майбутньому (якщо це неможливо тепер) присутности чижинецьких військ на своїй території; в чому взагалі є високий сенс цієї присутности, крім якогось містичного „стратегічного та історичного інтересу" Росії у цьому реґіоні. Чи, може, відбулися якісь серйозні слухання чи бодай наукові конференції фахівців з цього питання, після чого можна сказати, що Росія аж ніяк не обійдеться без Севастополя та українська громадськість переконалася у цьому? Нічого подібного не було. А тому у стратегічному пляні Україна на даний момент зробила серйозну поступку Москві, наслідком якої є дальше закріплення на севастопільському пляцдармі з метою якщо не ставити питання про приєднання Криму до Росії, то бодай контролювати там ситуацію, боронити „російськомовних" громадян України усіма засобами аж до застосування військової потуги ЧФ РФ, та тримати Україну у постійному стані напруги. Цікаво, що Україна ніяк не може врівноважити цю можливість, тобто тримати Москву в адекватному стані напруги... Звідси Києву тільки й залишається, що розраховувати на доброчесність поведінки Єльцина та Козирєва. А що буде, коли їх змінять менш доброчесні та прихильні до України політики? Вони тільки перехрестяться з того, що мають таку нагоду до перманентного втручання в українські справи.

Щоб уникнути такої можливости, українським політикам слід ще раз тверезо прорахувати всі тактичні та стратегічні моменти Сочинської угоди та запитати себе, чому це у країн Балтії вистачило мужности та рішучости настояти на своєму, не зважаючи на шалений спротив Москви, та домогтися виведення Балтійської фльоти Росії звідси. Чи, може, слід і нам відшукати якийсь „історичний інтерес" України на узбережжі Тихого океану?

ЧИТАЙТЕ НА ЗДОРОВ'Я!

Розум не старіє, якщо його вправляти

Вважати, що з настанням старости людський розум слабшає, нема підстав. Останнім часом фізіологи поважно захитали неґативні міти, що стосуються людей похилого віку.

Міт перший: З ГОЛОВОЮ СТАЄ ТІЛЬКИ ГІРШЕ...

Думка про природність і неминучість згасання розуму в ЗСА зміцніла після публікації дослідження, де порівнювались здібності 70-ти і 20-літніх людей запам'ятовувати різні цифри і знаходити фотографії, які відповідають умовам тесту. Молодь справлялася із завданнями швидше.

Здавалося б, цьому фактові протиставити нічого. Однак сьогодні з'ясовується, що до таїни мозку не можна підходити формально. Після 50 років деякі здібності справді слабшають, зате інші лишаються на досягнутому рівні, або навіть продовжують розвиватися.

Третина старших людей зберігає подиву гідну ясність розуму до самої смерти і ні в чому не поступається перед молоддю. У більшості з решти відмічається деякий спад, проте він не позначається на їхній здатності справлятися з розв'язанням буденних проблем.

Учені із Сієтла і Балтимори, які ось уже 35 років спостерігають старіння шістьох тисяч мешканців цих міст, вважають, що зберігати розум у формі допомагає поєднання доброї генетичної спадщини із середовищем проживання, під яким вони розуміють вищу освіту, сповнене подій активне життя, інтелектуальні друзі, а також розумний чоловік або дружина. А розумовий спад неминучий для тих, хто веде сірий спосіб життя і зазнає невдоволення ним.

Міт другий: ПАМ'ЯТЬ ВІДХОДИТЬ ПЕРШОЮ

Настання старости асоціюється із склерозом. Науково-популярна література десятиліттями писала, що у старших людей відмирає сто тисяч нейронів на рік, викреслюючи з нашого минулого сторіночки й цілі глави життя.

Насправді все це не так. Сучасні високі технології дали змогу підрахувати клітини мозку і встановити, що нейрони не відмирають. З роками деякі з них від неробства впадають у „дрімоту", однак зберігають нагромаджені знання і досвід. Чим довше клітини не працюють, тим важче залізати в їхні комори.

Мозок можна порівняти з ком'ютером, де можливі неполадки, а наші знання — з програмним забезпеченням, з яким нічого, крім дальшого удосконалювання, статися не може. Комп'ютер може застаріти і повільніше обробляти надто велику програму, іноді навіть зупинятися від надмірного обсягу інформації. Однак зриви трапляються і у 20-літніх, хоч частіше все ж після 60-ти, коли знань справді нагромаджено дуже багато.

Отож, першою відходить не пам'ять, а здатність мозку, як машини, користуватися закладеною до нього програмою. Виникають проблеми з абстрактним мисленням, що ґрунтується на аналогіях. Потім слабшає той тип пам'яті, який дає нам змогу відновлювати роботу, відкладену на якийсь час. Та ось що дивно — так звана „процедурна пам'ять", яка зберігає вміння грати в ґольф або їздити на велосипеді, вікові не підвладна.

Пам'ять залежить від наявності в мозкові особливого гормона, який можна замінити лікарським препаратом і не тільки відновити розумові функції, а й поліпшити їх у тих, хто в цьому має потребу.

Міт третій: ТРЕНУЙТЕ РОЗУМ, БО ВТРАТИТЕ ЙОГО

Незаперечно, лінивий розум руйнується швидше. Хоч і це — не аксіома. Пропонована мозкові діяльність повинна давати вам задоволення. Біолог з Берклі Маріян Маймонд помістила старих пацюків у клітку з новими іграшками. Їх мозок пожвавився — між нейронами почали виникати нові зв'язки, збільшився приплив крови до кори головного мозку.

Ефект зникає, як тільки перестає діяти фактор новизни. Мозок — еґоїст. Він дуже чутливий до позитивних емоцій і любить забезпечене життя. На сприятливі умови він відповідає блискучою роботою і прекрасним здоров'ям.

Міт четвертий: У ЗДОРОВОМУ ТІЛІ — ЗДОРОВИЙ РОЗУМ

Тілесні недуги позбавляють людину розумової могутности. Це — помилка. Хвороби тіла навіть в старості не тягнуть за собою неповноцінного мислення.

Звичайно, існують хвороби, які гнітюче впливають на мозок (серцево-судинні захворювання, діябет і високий тиск крови). Однак, і в цих випадках немає прямого зв'язку. Просто менш активний спосіб життя хворих обмежує обсяг „поживи", що надходить до мозку.

Фізичні вправи можуть сприяти підвищенню могутности мозку, але не безмежно. Після певного рівня інтенсивности занять, ефективність вправ для розумової діяльности падає. Щоденна півгодинна прогулянка у багатьох випадках виявляється кориснішою, ніж біг і заняття на тренажерах.

Міт п'ятий: СТАРОГО ЛЕВА НОВИХ ТРЮКІВ НЕ НАВЧИШ

І знову обман. Старий мозок зберігає подиву гідну здатність відновлювати працездатність і навіть омолоджуватися. Стенлі Рапопорт, шеф лябораторії нейрології Національного інституту проблем старіння, порівняв роботу мозку у старих і мо-

(Закінчення на стор. 4)

Микола Рябчук

УКРАЇНСЬКА БЕЗПЕКА З ПОГЛЯДУ БРИТАНСЬКОГО ПОЛІТОЛОГА

Тарас Кузьо, „Національна безпека України". Переклад з англійської. „Військо України", ч. 4—5, 1994, 147 стор.

I

Тарас Кузьо, молодий британець українського походження, досить часто виступає у західній та українській періодиці з аналітичними статтями про сьогоднішнє становище України, демонструючи досить добре знання тамтешніх реалій і тенденцій політичного розвитку. Він є автором двох невеликих, але змістовних книжок — „Україна: незавершена революція" (Ukraine: The Unfinished Revolution, 1993) та „Росія — Крим — Україна: трикутник конфлікту" (Russia — Crimea — Ukraine: The Triangle of the Conflict, 1994), а також співавтором (разом із Ендрю Вілсоном) ґрунтовної монографії „Україна: від перебудови до незалежности" (Ukraine: Perestroika to Independence. — London: Macmillan, 1994). Поява його нової книжки, присвяченої проблемам національної безпеки України, закономірно випливає з кола його найостанніших зацікавлень, зумовлених зокрема кількарічною працею у лондонському Міжнародному інституті стратегічних досліджень.

Мета книжки, як її характеризує сам автор, „полягає у визначенні головних джерел, що формують національну безпеку України і безпосередньо впливають на неї, а також тих її важливих складових, які вже нині є у розпорядженні керівництва України". При цьому автор цілком слушно вважає, що „Україна має велике значення для европейської безпеки" з цілого ряду причин. Поперше, тому що „тривала економічна криза, громадянська війна або російсько-український конфлікт привели б до масової соціяльної нестабільности у реґіоні, до появи численних біженців". Подруге, „громадянська війна або конфлікт з Росією могли б поширитися на Центральну Европу, при цьому виникла б загроза екологічної катастрофи в разі пошкодження атомних електростанцій, розташованих на Україні". Потретє, „дезінтеґрація України могла б також вплинути на зростання сепаратизму всередині Росії", а головне — „нестабільна у соціяльно-економічному та етнічному плянах Україна могла б утворити вакуум на міжнародній арені, заповнити який Росії було б дуже бажано". Інкорпорація України Росією означала б, скоріш за все, поновлення великої імперії на зразок СССР, згортання в ній необхідних політичних та економічних реформ і початок нової холодної війни із Заходом.

На відміну від багатьох чужинецьких дослідників, яких навіть недавні чеченські події, здається, не вилікували від їхнього русофільства і наївної віри в „нову", „демократичну" Росію, Тарас Кузьо не має щодо російського „лібералізму" жодних ілюзій — принаймні, коли йдеться про російсько-українські взаємини. „Росія є і буде найближчим часом головною зовнішньою загрозою незалежности України, — стверджує він. — Хоча російські збройні сили в їхньому теперішньому стані неспроможні вести повномаштабні бойові дії проти України, цілком імовірно, що Росія проводитиме політику втручання у внутрішні справи цієї країни, підтримуючи сепаратистські рухи в окремих районах, як це засвідчують події в Закавказькому реґіоні".

Невтішні висновки Т. Кузя ґрунтуються не лише на конкретних прикладах російської аґресивности у так званому „ближньому зарубіжжі", де вояччина московського „демократичного" уряду поводиться нічим не краще від вояччини царської та комісарської. Дослідник бачить глибші причини російської імперської „невгамовности", зокрема (і передусім!) щодо України. „Незалежність України, — стверджує він, — більшою мірою, ніж будь-якої іншої республіки колишнього СССР, є викликом російській національній тотожності". За всієї своєї слушности, ця фраза, однак, потребувала б докладнішого пояснення — принаймні для англомовного читача, який навряд чи щось знає про мітичний характер згаданої національної ідентичности, заснованої на ототожненні Росії з Руссю, Москви — з „Третім Римом", а України і українців — з бічним і загалом випадковим та небажаним відгалуженням тисячолітнього „общеруського" древа.

(Закінчення буде)

ІРАКСЬКІ ВІЙСЬКА, вірні президентові Саддамові Гуссейнові, придушили бунт, здійснений цими днями вояками одного з батальйонів, які спробували захопити урядову радіостанцію. Генерал, який командував бунтівниками, покінчив самогубством. Тим часом іракське інформаційне аґентство ІНА заявило в імені уряду, що всі повідомлення про збройні сутички під Багдадом є „вигадками засобів масової інформації Ізраїля та арабських країн Перської затоки“.

ПРЕЗИДЕНТ ІРАКУ Саддам Гуссейн створює нову військову формацію, яка налічуватиме 15,000 вояків. Це буде елітарний гвардійський корпус, який не підлягатитме звичайному армійському командуванню. „Саддамівські федеї“, як називають цих гвардійців, формуються з числа студентів університетів і коледжів. Їхнім єдиним обов'язком буде запевнення особистої безпеки президента С. Гуссейна.

Рік Й. Гірняка

У цьому 1995 році припадає сота річниця з дня народження великого майстра українського театру Йосипа Гірняка, який народився 14-го квітня 1895 року у м. Струсів, Тернопільської області.

Минулого 1994 року Україна святочно відзначила 100-річчя народження геніяльного майстра українського кіна Олександра Довженка, а цього року — сторіччя від дня народження великого поета Максима Рильського. Обох цих визначних мистців ушанувало ЮНЕСКО, проголошуючи обидві ці дати „міжнародними роками Довженка і Рильського“. Ім'я Йосипа Гірняка було замовчуване в совєтській Україні й у Києві для теперішньої номенклятури в Міністерстві Культури воно теж маловідоме. Проголосити 1995 рік „Роком Йосипа Гірняка“ мусять незалежні культурно-мистецькі кола в Україні і в діяспорі.

Й. Гірняк — це великий актор, що його гру на сцені той же Олександер Довженко назвав у своєму щоденнику геніяльною. Постать Й. Гірняка стоїть у ряді з найбільших акторів українського театру XX століття.

Від великих успіхів на сцені у час українського відродження 20-30-их років він пішов на каторгу і заслання у сталінські табори, а після Другої світової війни пішов на скитання і злидні еміґрації.

Від початкових кроків у Стрілецькому театрі (УСС-ів) у Львові у роках 1915-18 та у Театрі ім. Франка (1920-21) на великій Україні, Й. Гірняк переїхав у 1922 році до Києва, до театрального об'єднання Леся Курбаса „Березіль“, щоб там з роками праці стати одним із провідних акторів того тетару. Його акторський талант проявився у всю силу в ряді блискучих креацій, а вершком його гри стали ролі Кума в „Народному Малахію“ та Мини Мазайла в „Мині Мазайлі“ — двох найславніших п'єсах Миколи Куліша. Після розгрому „Березоля“ й арешту Курбаса, арештовано і його співробітника й улюбленого актора Й. Гірняка. Гірняк пішов у тюрму, в ҐУЛаґ, і перебув на засланні до початку віни. В 1942 році приїхав до Львова, де разом з дружиною, актрисою Олімпією Добровольською, очолив драматичний сектор Львівського Оперного Театру і там відновив свою акторську і режисерську діяльність. Його великим досягненням була перша постановка на українській сцені Шекспірового „Гамлета“.

На еміґрації Й. Гірняк організував молодечий Театр - Студію, де ставив інсценізації творів Миколи Хвильового, а також прославився своєю ролею Мамая у циклі „Мамаї“ І. Алексевича.

Врешті він працював ще тривалий час в Ню Йорку, де створив був Український Театр в Америці. Наприкінці він залишив нам один з монументальних документів його життя та доби театрального відродженна і культурного розгрому під совєтським ярмом — його „Спомини“ (1985).

Про Й. Гірняка були видані такі монографії: В. Хмурий „В масках епохи“, Харків, 1931; В. Хмурий, Ю. Дивнич, Є. Блакитний „Йосип Гірняк — в масках епохи“, Мюнхен, 1948; Богдан Бойчук „Театр-Студія Йосипа Гірняка й Олімпії Добровольської“, Ню Йорк, 1975; Валеріян Ревуцький „Нескорені березільці“, Ню Йорк, 1985. Про Й. Гірняка написано також сотні журнальних статей і рецензій.

1995 — це рік Йосипа Гірняка в культурному календарі України і діяспори. За ініціятивою відомого театрознавця проф. Валеріяна Ревуцького театральні кола України — Інститут Театрального Мистецтва України у Києві та спілка Театральних Діячів України — влаштували у Львові, при співучасті Наукового Т-ва ім. Шевченка дня 25-го квітня 1995 року міжнародну науково-теоретичну конференцію, присвячену сторіччю від дня народження Й. Гірняка. У програмі конференції взяли участь: Федір Стригун, директор Театру ім. М. Заньковецької у Львові, Лесь Танюк, театральний діяч та депутат Верховної Ради України, мистецтвознавці: Неллі Корнієнко, Ольга Красильникова, Наталія Чечель, Ірина Волицька, Валеріян Ревуцький (Канада), Любов Янас та режисер Вірляна Ткач (ЗСА). У конференції взяли також участь провідні актори театру.

Створено комітет з кіл колишніх акторів та діячів театру, який у співпраці з науковими товариствами УВАН та НТШ плянує відзначення цієї дати.

І. Чолган

ПОВІДОМЛЕННЯ

для членів 96-го Відділу у Піттсбург, ПА

З днем 1-го липня 1995 року обов'язки секретаря 96-го Відділу перебере новий секретар

ЯРОСЛАВА КОМІЩАК

Просимо членів звертатися у всіх справах членства та забезпечення в УНСоюзі і вплачувати вкладки на адресу: **Mrs. Jaroslawa Komichak 300 Johnston Rd.Upper St. Clair, PA 15241**

Tel.: (412) 833-6657

Ділимося сумною вісткою з ближчою і дальшою родиною (зокрема на Україні), з приятелями і знайомими, що 16-го червня 1995 р. упокоїлася у Бозі на 81-му році життя наша найдорожча МАМА, БАБА, ПРАБАБА

бл. п.

МЕЛАНІЯ ЯЧЕНКО-ДИЛОВСЬКА
(з дому баронів КОКАРІВ)

Вона народилася 30-го грудня 1914 р. в Криму, в Україні.

ПАРАСТАС був відправлений в понеділок 19-го червня 1995 року у похоронному заведенні Faul W. Harris Funeral Home Inc., 570 Kings Highway, Rochester, N.Y.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбулися в понеділок 19-го червня 1995 року в українській автокефальній православній церкві ім. Преосв. Богородиці в Рочестері, Н.Й. Тіло покійної похоронено на Mt. Hope Cemetery, Rochester, N.Y.

У невимовному горю і печалі залишила:

дочку	— ВАЛЕНТИНУ з чоловіком д-ром ІВАНОМ ГВОЗДОЮ
внучку	— мґр ЛІДУ з чоловіком д-ром БОРИСОМ БУНЯКОМ та дітей: ВАСИЛЯ, МИКОЛУ, ЗАХАРА
внука	— д-ра ІВАНА І. ГВОЗДУ
дочку	— ЛОРУ з чоловіком ДЖЕРІ ТОВНЕРОМ
внука	— БИЛЛА ТОВНЕРА з дружиною ПЕТТІ та з дітьми: МЕЛАНІЄЮ і ДЖОНОТОНОМ
внучку	— ВАЛЕРІЮ ТОВНЕР

та ближчу і дальшу родину на Україні

На Союзівці...

(Закінчення зі стор. 1)

Виступають члени танцювального ансамблю „Зорепад".
(Світлив А. Воробець.)

рівник цієї танцювальної школи, говорить, що їй дуже цікаво там працювати — група старанна, творча, постійно укладає нові танці — одним словом, розвивається. Що особливо важно — ансамбль гідно репрезентує українську громаду в американському світі: завдяки частим виступам колектив виробив собі ім'я, і Балетна компанія в Албані, Н. Й., часто запрошує Школу українського танцю до співучасти. Адміністративним стержнем праці школи є активний і працьовитий Батьківський комітет. Слід подивляти батьків, які після суботнього дня, переповненого зайняттями в Школі Українознавства та в Пласті чи інших організаціях, організують своїх дітей для зайнять танцювальної школи — себто, посвячують цілий кінець тижня праці над дітьми і підтримання в них українства. Щороку вибирається нова управа ансамблю, але співпрацюють не тільки члени управи, але усі батьки. Це можна було відчути під час концерту — в залі численно зібралися батьки молодих танцюристів, серед яких — цьогорічна голова Управи ансамблю, Христина Кифор.

Вокально-інструментальний ансамбль „Львів'яни" перебуває на оселі друге літо, озвучуючи українськими піснями та аріями з українських і західних опер презні імпрези Союзівки. У складі ансамблю: Володимир Цімура, Ігор Костів, Тарас Гринюк та Юрій Антонюк, менеджер — Анастасія Сибі. „Львів'яни" представили слухачам багато нових пісень, які увійдуть до їх наступного звукового альбому. З нагоди Дня Батька учасники ансамблю вручили управителеві Союзівки Іванові Флисові булаву — символ керівництва і влади.

На відзначенні Дня Батька на Союзівці, крім вищезгаданої предсідника УНСоюзу У. Дячук з чоловіком, інж. Володимиром Дячуком, були присутні: радна УНС, секретар 88-го Відділу в Кергонксоні, Н. Й., Стефанія Гаврилюк та радна УНС Текля Мороз із Монтреалю, головний редактор щоденника „Свобода" Зенон Снилик, управитель Союзівки Іван Флис, колишній управитель Союзівки, почесний член Округи УНС Трой-Албані, Н. Й., Володимир Квас, голова Округи Трой-Албані, Н. Й., Павло Шевчук з дружиною, заступник голови Округи Трой-Албані, голова 13-го Відділу УНС у Вотервліті, Н. Й., Микола Філь з дружиною, секретар Відділу ч. 200 в Озон Парку, Н. Й., Іван Пригода. Серед гостей були учасники прогульки з Монтреалю, зорганізованої Товариством „Просвіта" ім. Т. Шевченка в Ляшіні, Квебек, на чолі з керівником прогульки — головою товариства, д-ром Яремою Келебаєм.

Програму вела Галина Колесса. Святкування завершив координатор братської діяльности УНСоюзу, відповідальний за відзначення Дня Батька на Союзівці А. Воробець, який склав подяку виконавцям за участь у концерті, а Управі та працівникам Союзівки — за гостинність.

25 років душпастирської праці

В неділю, 21-го травня українські католицькі парафії св. Константина в Мінеаполісі і св. Стефана у Сейнт Пол урочисто вшанували о. Михайла Стельмаха з нагоди 25-ліття його священства.

Отець Михайло народився в Дітройті, Миш. Родичі його батьків приїхали з України в 1912 році. Початкову освіту отримав в католицьких школах в Дітройті, а теологічні науки в Малій Семінарії св. Василія в Стемфорді, Конн., а пізніше в монашому Чині Отців Василіян в Гленкові, Н.Й., і в Мондері, Альберта у Канаді. Він закінчив свою науку в Григоріянському Університеті в Римі. Єрейські свячення одержав 18 -го січня 1970 року.

За останніх 25 років о. Михайло служив в українських парафіях св. Юра в Ню Йорку, Різдва Пречистої Діви Марії в Чикаґо, св. Йосафата у Воррені, Миш., Непорочного Зачаття у Гемтремк, Миш., а останньо у св. Йосафата у Монстер, Інд.

Повний енергії і охоти до праці, о. Михайло Стельмах прибув до Міннеаполісу 4-го жовтня 1992 року. З його приїздом відкрилася нова сторінка в історії української громади в Міннесоті. Як добрий душпастир і господар, він зразу поцікавився духовним і матеріяльним станом своїх парафій. Подбав, щоб успішно продовжували свою працю. Школа Українознавства, церковний хор і парафіяльні організації. Він також потрудився, щоб нав'язати добрі взаємини з усім а громадськими організаціями нашої громади. В душпастирській праці виявив, що він любить і зберігає звичаї і традиції нашого народу. Під його наглядом за короткий час придбано бібліотеку українознавства. Завдяки щирим жертводавцям бібліотека вже нараховує кілька сот примірників українською і англійською мовами. Головне завдання бібліотеки дати доступ нашій громаді до об'єктивних, не пофальшованих джерел історії і культури українського народу.

Отець М. Стельмах

Понад триста вірних взяли участь в цьому святі. Цей день звеличав своєю присутністю Владика Іннокентій Лотоцький, ЧСВВ, заступаючи Єпископа Михайла Вівчара, ЧНІ, котрий в тому часі перебував в Україні, а також Владика Паїсій, Єпископ Української Православної Церкви в Америці і діяспорі.

Радісною несподіванкою для парафіян була хіротонія о. Михайла Крилошанином Української Католицької Церкви. В часі хіротонії Владика Іннокентій відчитав грамоту від Патріярха Української Католицької Церкви Мирослава Івана Любачівського. Коли церковний хор співав „Акіос", цебто „Гідний", Владика вручив номінатові нагрудний хрест і набедреник, символи його душпастирської влади.

Відтак глибоко змістову проповідь виголосив Владика Іннокентій.

Того самого дня відбувся бенкет в пошану новоіменованого о. Крилошанина.

За головним столом, поруч ювілята, сиділи: Владики Іннокентій і Паїсій, батько і мати, о. Лев Ґолдейд, ЧСВВ, о.Авраам Міллер, ЧСВВ, священики сусідніх церков: о. Стефан Женчук, настоятель Української Православної Церкви св. Володимира і Ольги, о. Шарбел Маровн, парох Маріоницької Католицької Парафії св. Мирона, о. Едвард Войчеховський, парох Візантійської Католицької Церкви св. Івана Хрестителя, о. Франсіс Фрид, парох Латинської Католицької Церкви свв. Кирила і Методія, і о. диякон Михайло Розмаринович. Між багатьма гістьми були присутні Сестри св. Йосифа з Канади: Симона, Михаїла і Маргарета.

Після молитви, що її відмовив Владика Іннокентій і співу „Отче Наш" у виконанні церковного хору, бенкет відкрив вступним словом д-р Михайло Козак. Він висловив гратуляції ювілятові з нагоди його хіротонії, а також велику подяку родичам — Григорієві і Марії Стельмах, адже передусім саме вони подбали, щоб їхній син став священиком Церкви його українських предків.

Дальше ведення програми було в руках приятеля ювілята, о. Лева Ґолдейда, ЧСВВ.

Після представлення гостей з промовами виступили Владики Іннокентій і Паїсій. Владика Іннокентій, переплітаючи своє слово гумором, виявив радість і вдоволення, що його колишній новак пройшов чверть століття по душпастирському шляху, котрий вимагає багато праці, посвяти і самовідданости. Владика закликав присутніх держатися своєї рідної Церкви, зберігати обряд наших предків і плекати культуру нашого народу.

З великою увагою присутні вислухали слова Владики Паїсія. Він висловив подяку за запрошення і пригадав про довгі дружні взаємини з Владикою Іннокентієм. Він також побажав ювілятові успіху в його душпастирській праці. Владика Паїсій підкреслив потребу єдности нашого народу, потребу конфесійного замирення, щоб ми разом усіма силами допомогли народові України пережити тяжкі часи і збудувати сильну державу, котрої головною основою буде віра в Бога і любов до ближнього.

Тепло вітали ювілята представники парафій і громадських організацій. Михайло Солонинка — від парафії св. Константина, Павло Воробій — від парафії св. Стефана, Дмитро Мандибур — від ООЧСУ і Наталка Яблонська — від СУМ і Українського Культурного Центру.

Багато різноманітности і гарного настрою дали програмі пісні у виконанні ансамблю „Акорд" під керівництвом Юрія Луцика і ансамблю „Веснянка" Школи Українознавства під керівництвом Орести Кузняк. Ірена Тіменик чутливо і з гарною дикцією виголосила вірш „Молитва".

На закінчення цього урочистого свята виступив ювілят о. Крилошанин Михайло Стельмах. Він схвильовано дякував церковним зверхникам за вшанування його званням Крилошанина, родичам — за їхнє піклування, усім, хто прийшов його вшанувати, і висловив признання організаторам свята. Він також просив не забувати його в молитвах, щоб він був у силі продовжувати службу Богові, Церкві і нашому народові.

Молитвою, що її змовив Владика Паїсій, закінчено це урочисте свято.

Д-р Михайло Козак

Закладники...

(Закінчення зі стор. 1)

кого уряду домовилися про триденне перемир'я. Дехто з представників натякає про можливість обміну полоненими та можливо й поступовим відступом російських військ, які вже більше ніж півроку намагаються здусити чеченське повстання. Одначе інші кажуть, що з приїздом чеченських десантників і звільненням закладників це перемир'я не вдержиться.

Тим часом у Москві урядові чиновники один наперед одного намагаються знайти когось, щоб звалити на нього вину. Покищо вся преса гостро скритикувала президента Боріса Єльцина за його інертність до цієї кризи, підкреслюючи, що Росія стала закладником її безсилих керівників.

Розум...

(Закінчення зі стор. 2)

лодих, зайнятих розв'язуванням однакових задач. Він встановив, що у зрілих людей розумовий апарат, натрапляючи на труднощі, перебудовується, щоб компенсувати елементи, яких не вистачає. Якщо якийсь нейрон не спроможний справитися із запропонованою роботою, сусідні клітини допомагають йому, або перекидають завдання з однієї зони головного мозку до іншої. Навіть після тривалої бездіяльности мозок потребує всього кілька годин тренування під наглядом кваліфікованих спеціялістів, щоб відновити навички.

Одне слово, чим старіше, тим мудріше. Сучасна наука дає змогу заміряти мудрість і підтверджує це. Пауль Болтс, дослідник з Берлінського інституту Макса Планка, запропонував випробувачам знайти вихід із складних життєвих ситуацій — що робити, коли друг вирішив покінчити життя самогубством або якщо ваша 15-літня дочка схотіла вийти заміж. Старші люди справилися з цим набагато краще, ніж їх молоді суперники.

Старий мозок працює повільніше, але результат, звичайно, виявляється кращим. І молоді доводиться робити ставку на швидкість, щоб компенсувати дефіцит інформації, досвіду і життєвої мудрости.

(За матеріялами західньої преси).

✻ РОЗШУКИ ✻

Стефанія Городиська-Мазяк місце замешкання Львів — Україна, розшукує брата інж. **ЕВГЕНА ГОРОДИСЬКОГО**, який з Аргентини переїхав до ЗСА. „Дорогий Геню, відізвися!" Хто знав би про місце перебування інж. Евгена Городиського-Корчака прошу подати на адресу: Irena H. Iwanczyszyn, 3435 Tibbett Ave. Bronx, N.Y. 10463.

ДО ВСІХ ЧЛЕНІВ УНСоюзу

Пригадуємо, що вкладки за забезпеченеві грамоти є платні на 1-ий день місяця, а не при кінці.

Просимо своєю точною вплатою допомогти секретареві вашого Відділу на час розчислитися за збірку вкладок до Головної Канцелярії.

Головна Канцелярія УНСоюзу

БЕЗ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ І КНИЖКИ — НЕ БУДЕ Й УКРАЇНСЬКОЇ ДИТИНИ!